Pro Silva Slovakia

prírode blízke postupy obhospodarovania lesa

v neštátnych lesoch

a

Mestských lesoch Banská Bystrica s.r.o.

Ing.Eduard Apfel

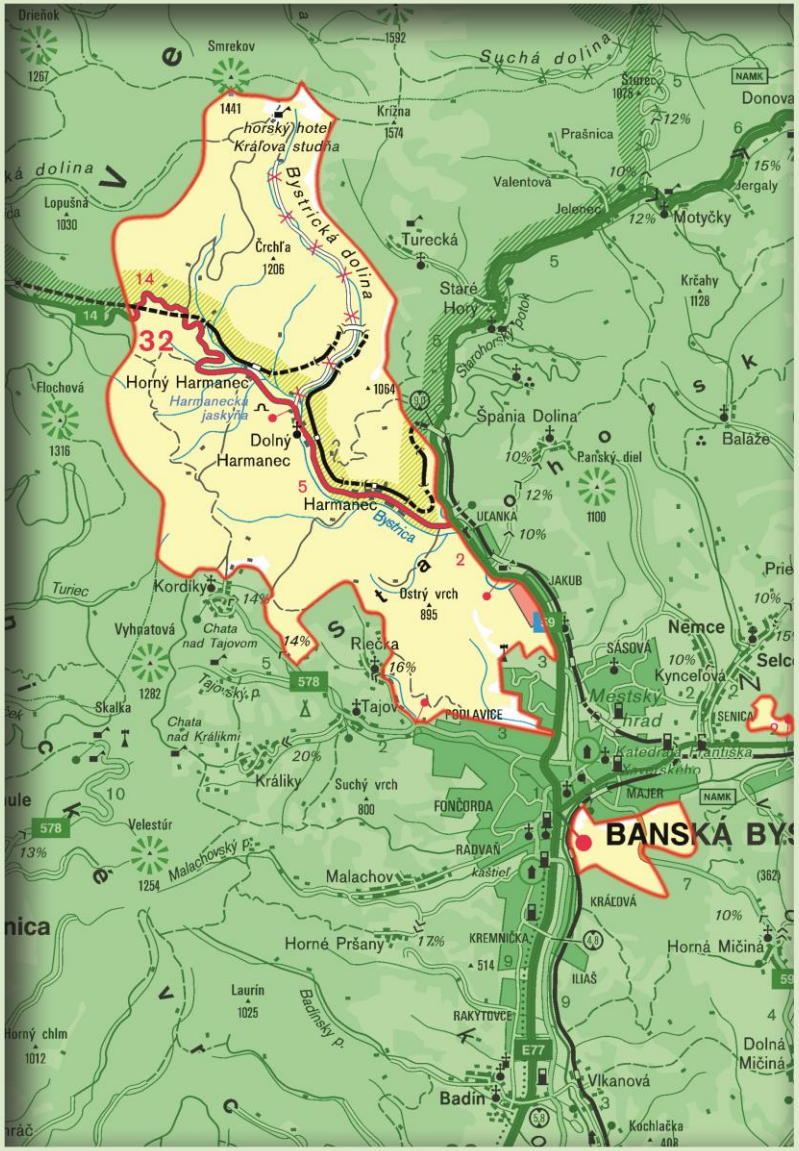

Mestské lesy Banská Bystrica s.r.o.
www.lesybb.sk

Prírodné pomery

Výmera lesných pozemkov: 7326,63 ha

Orografické celky:

- Zvolenská kotlina
- Starohorské vrchy,
- Kremnické vrchy
- Veľká Fatra

Nadmorská výška : 330 m.n.m – 1498 m.n.m.

Drevinová skladba: 29 % ihlič . dreviny

71 % list. dreviny

Sklonitosť terénu: 90% nad 40% sklonu

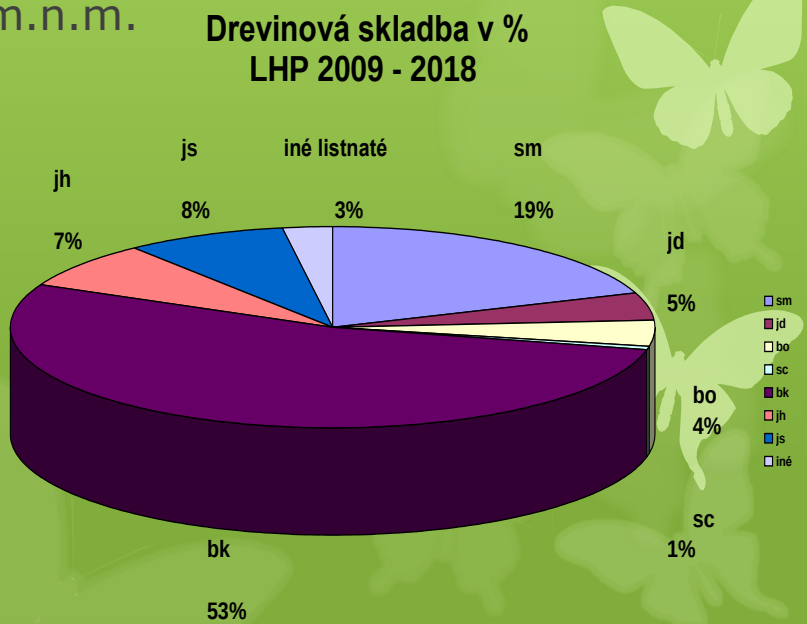

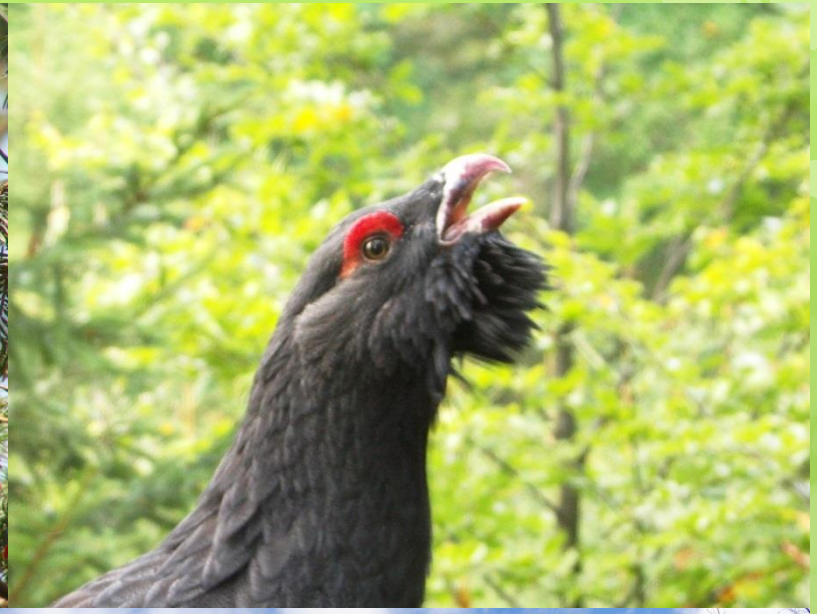

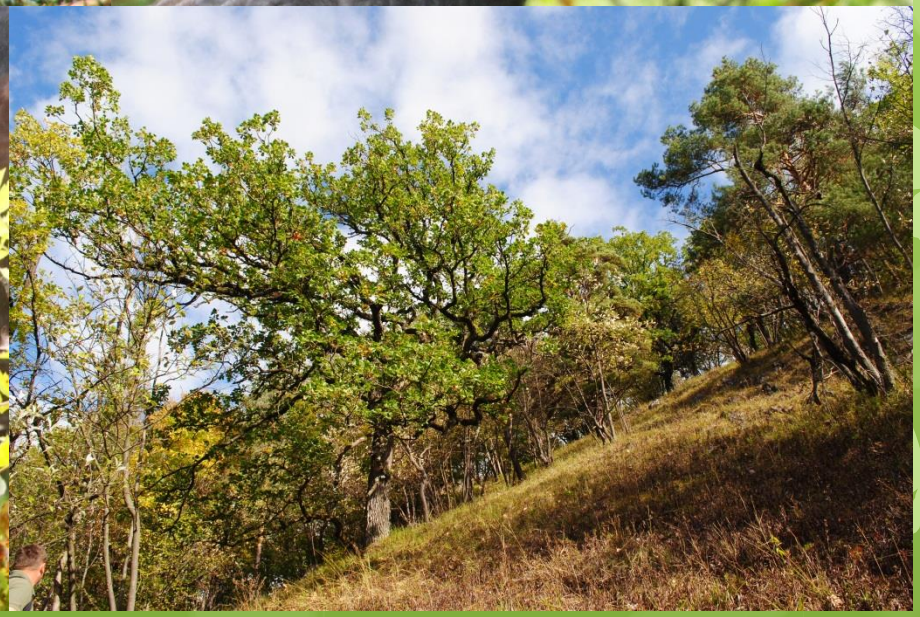

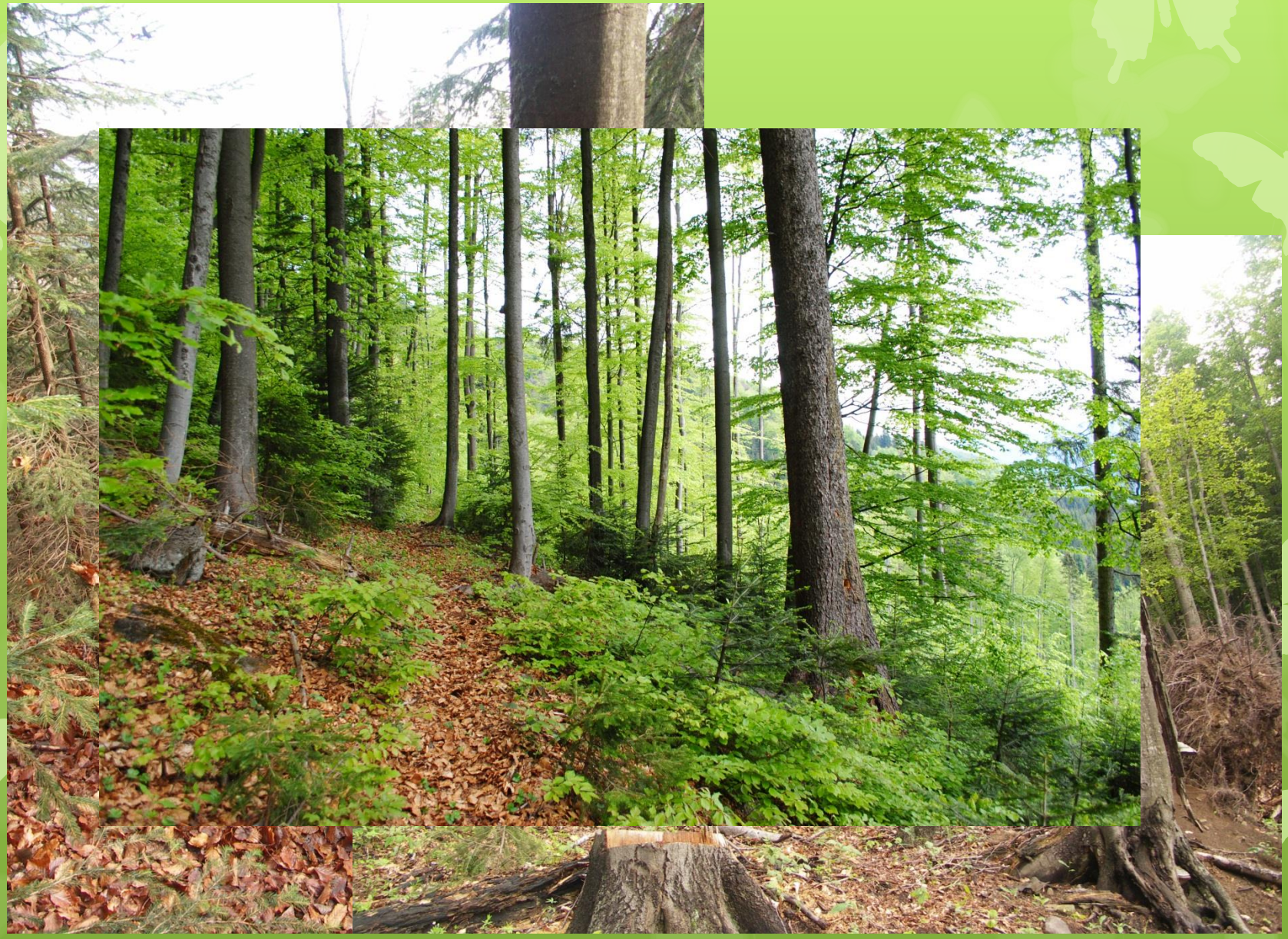

Objekt ProSilva Šípovo

Šípovo

- prírode blízke obhospodarovanie od roku 1995
- projekt vypracovaný v roku 2008 na výmere 119 ha
- Nadmorská výška 400 – 825 m n. m.
- Priemerný sklon 50 %
- Priemerné ročné zrážky 1045 mm
- Geologické podložie vápenec
- Prevládajúce pôdy rendziny
- Drevinová skladba – bk 55%, js 10%, jh 12 %, jm, bh, sm 13 %, jd 4 %, bo 5 %, tx
- Cieľ -zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy, skvalitňovanie a zvyšovanie porastovej zásoby, lepšie speňaženie drevnej hmoty, šetrenie nákladov na pestovateľskú činnosť, zachovanie genofondu tisa obyčajného formou jeho ochrany a prirodzenej obnovy

Dosiahnuté výsledky:

- Prirodzená obnova 100 % - bk 60%, jh 20%, js 20%
- V mladinách 1. zásah po dosiahnutí výšky 3 – 4 m
- V prečistkách použitý zásah v úrovni a nadúrovni, krúžkovanie a vŕškovanie
- V časti s výskytom tisu obyčajného clonný rub viacfázový s ponechaním zvyškov materského porastu do doby odrastenia zmladenia do výšky tisu
- Dosiahnuté intenzívne prirodzené zmladzovanie tisu
- Oplôtok (20x20 m) na ochranu PZ tisu dokázal likvidačný vplyv jelenej zveri na PZ tisu
- Uvoľnenie zápoja materského porastu zväčšilo celkovú schopnosť plodenia tisu
- Pozitívne výsledky pri obhospodarovaní porastov s vysokým zastúpením tisu viedli ŠOP SR k povoleniu bežného obhospodarovania v PR so 4.stupňom ochrany zameraných na ochranu tisu (PR Pavelcovo, PR Uňadovo)

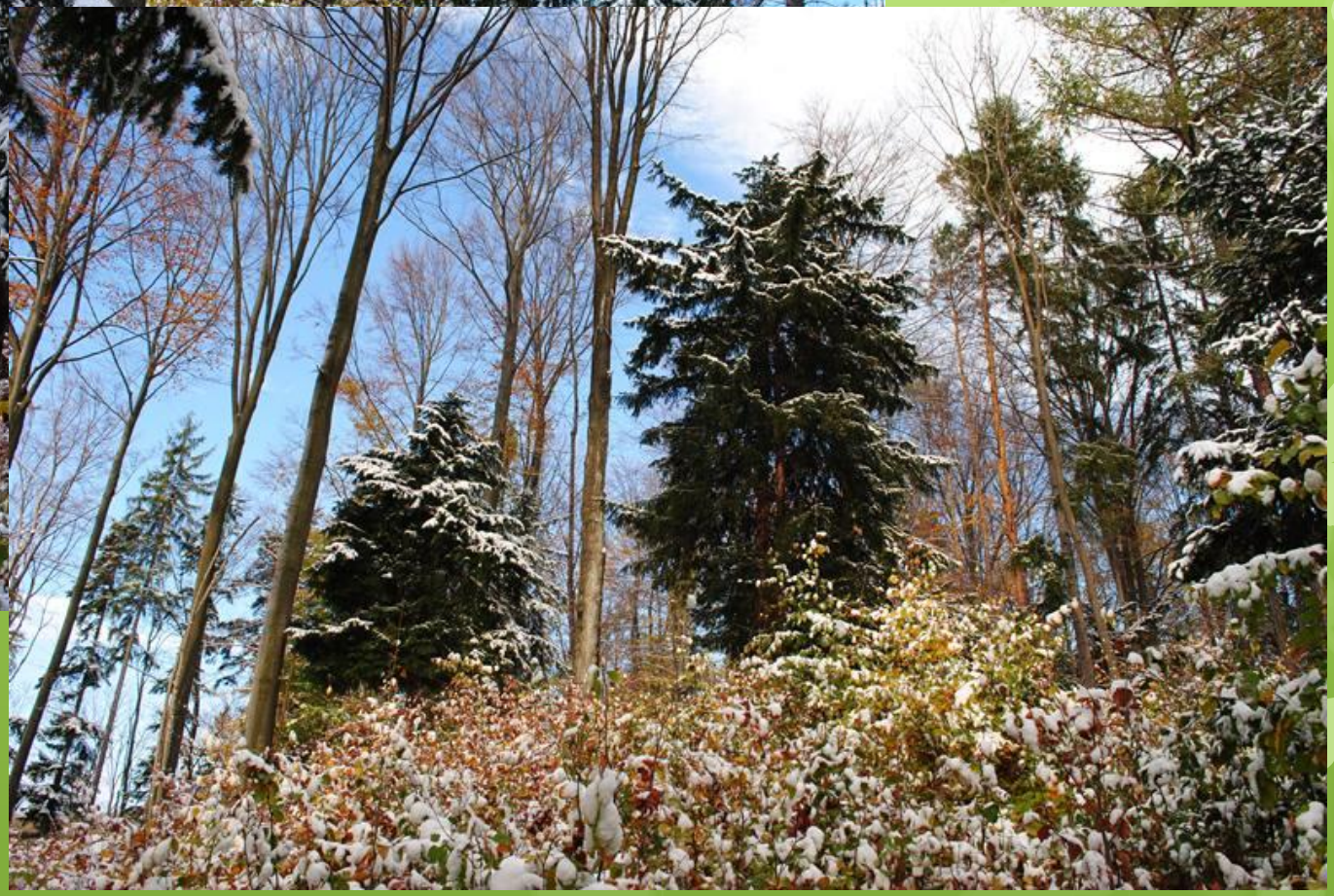

Objekt Pro Silva Breziny

Breziny

- prírode blízke obhospodarovanie od roku 1995
- projekt vypracovaný v roku 2008 na výmere 105 ha
- Nadmorská výška 700 – 900 m n. m.
- Priemerný sklon 28%
- Priemerné ročné zrážky 1100 mm
- Geologické podložie pyroxenické andezity
- Prevládajúce pôdy andosoly
- Drevinová skladba – bk 17%, js 1%, jh 6%, jl 1%
  sm 65%, jd 7%, bo 1%, sc 2%
- Cieľ –prebudova na výberkový les cez následný porast použitím bádenského clonné rubu so zameraním sa na zdravotný výber a výber stromov s cieľovou hrúbkou pri kulminácii hodnotového prírastku

Dosiahnuté výsledky:

- Prirodzená obnova na 70% plochy obnovovaných porastov - bk 60%, sm 20%, jd20%
- Na ploche z kalamity 2011 0,54 ha vykázané 60 % PZ
- Ťažba zameraná na zdravotný výber a technicky zrelé stromy – sm + 63 cm, bk + 55 cm
- Sila zásahu pri reštrukturalizačnej prebierke v 50 ročných porastoch 50 – 65 m^3/ha
- Zásah v úrovni zameraný na vznik PZ už v 60 roku porastu
- Zahájené prestrihávky za účelom podpory sm a jd hlúčikov z PZ voči buku
- Predpoklad ukončenia prebudovy 30 – 40 rokov

JPRL 257 nadm. výška 850 -1075 m n.n., Kremnické vrchy, HSLT 511 Živné bučiny , sklon 50 %
cieľové zastúpenie : buk 45 - 60 %, smrek 10 - 25 %, jedľa 10 - 20 %, cl 15 - 10 %

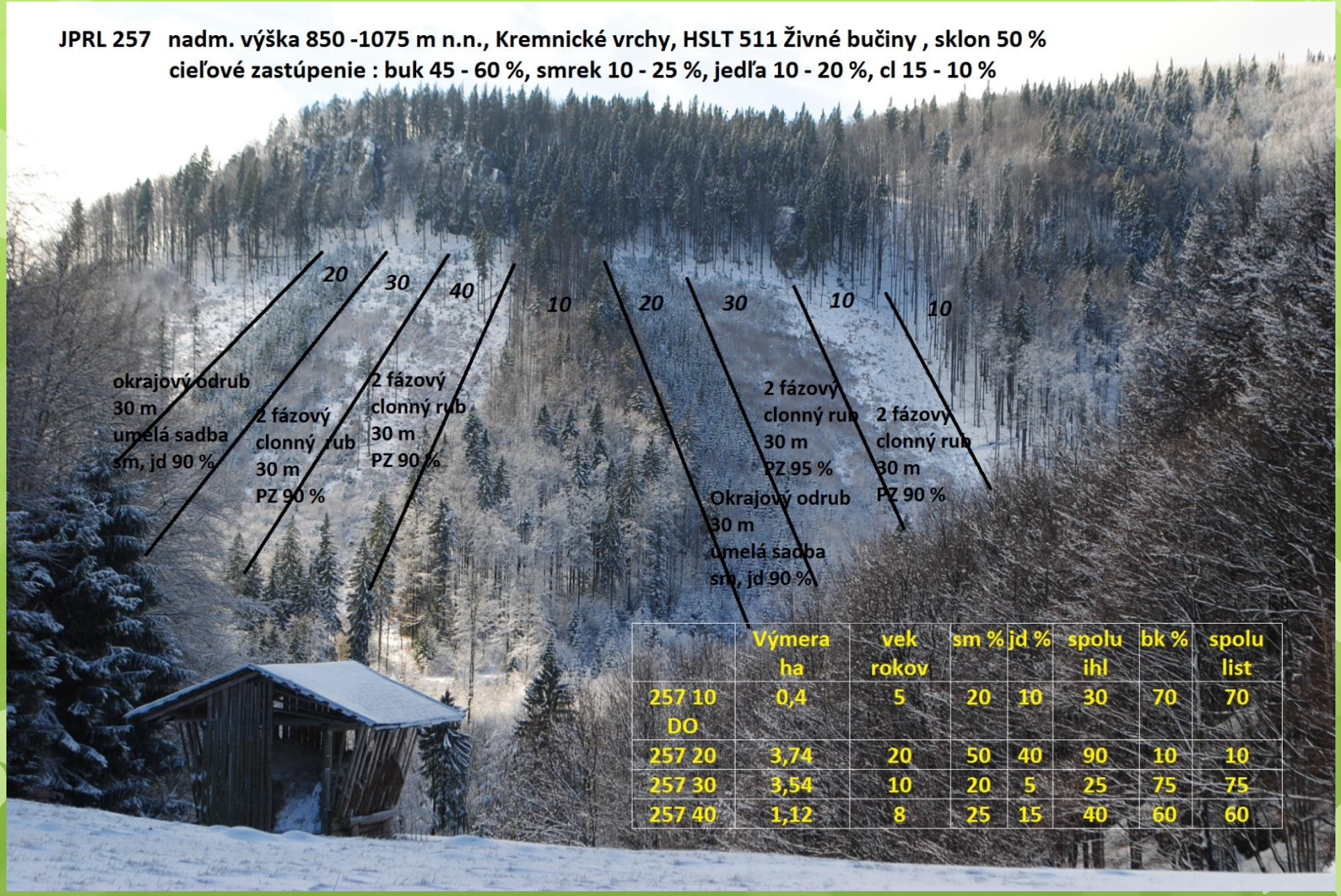

	Výmera ha	vek rokov	sm %	jd %	spolu ihl	bk %	spolu list
257 10 DO	0,4	5	20	10	30	70	70
257 20	3,74	20	50	40	90	10	10
257 30	3,54	10	20	5	25	75	75
257 40	1,12	8	25	15	40	60	60

Vývoj priemerných nákladov pestovnej činnosti v závislosti od výšky ťažby Mestské lesy Banská Bystrica s.r.o.

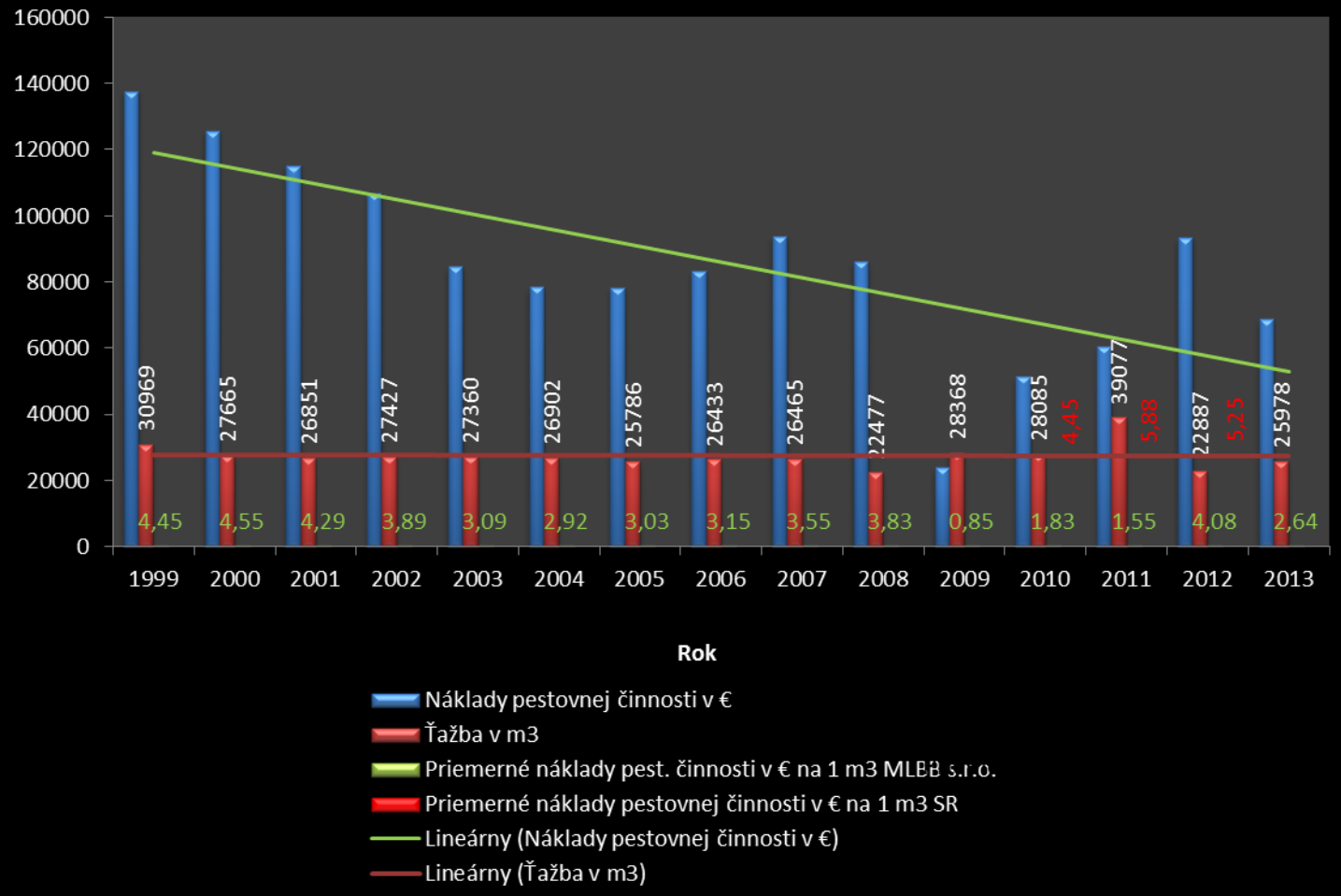

Priemerné náklady pest. činnosti za posledných 5 rokov = 2,06 €/m³

Projekt Pro Silva v neštátnych lesoch SR

Mestské lesy Banská Bystrica Šípovo
118,79 ha Ing. Eduard Apfel, Jozef Jankov

Mestské lesy Banská Bystrica Breziny
53,14 ha Ing. Eduard Apfel , Jozef Jankov

Mestské lesy Košice Lúky
59,22 ha Ing.Peter Šiška

Lesné družstvo Kamenná Poruba Podhorie
39,67 ha František Wachal

Mestský podnik Spišská Belá, s.r.o. Spišská Belá
134,00 ha Ing. František Pisarčík

Celkom : 404 ha z 52 150 ha, čo predstavuje 0,8 %

Dotazník lesníckej organizácii „Pro Silva“

- Cieľom bolo osloviť neštátne organizácie a získať spätnú väzbu či poznajú organizáciu, či používajú a poznajú základné postupy prírode blízkeho obhospodarovania lesov a čo bráni v aktívnejšom angažovaní sa neštátnych vlastníkov lesa v organizácii Pro Silva
- Z desiatok rozposlaných mailov sa vrátil dotazník len z 10 subjektov a to tých, ktoré sa už stretli s pojmom **organizácie „Pro Silva“**

Závery z rozposlaného dotazníka organizácie Pro Silva:

- Všeobecný nezáujem o vypĺňanie dotazníkov !
  alebo iné dôvody (..... ?)

- **Z odpovedí možno konštatovať nasledovné:**

- Je dôležité používať PBPOL (prírode blízke postupy obhospodarovania lesa)
- PBPOL predstavuje hlavne dosahovanie PZ, vytváranie prirodzenej štruktúry porastu
- Zabezpečí trvalé a rentabilné plnenie všetkých funkcií lesných ekosystémov
- Všetky oslovené firmy, ktoré odpovedali používajú jemnejšie hospodárske formy a spôsoby
- PBPOL zabezpečia znížené náklady na pestovnú činnosť pri lepšom využívaní samoregulačných procesov v lese

- *Firmám bráni k aktívnemu prihláseniu sa k myšlienkam hnutia:*
  - žiadna finančná podpora zo strany spoločnosti (štátu)
  - nemajú chuť sa angažovať v organizácii
  - nevedia, ako sa majú prihlásiť
  - náročné vypracovanie projektu objektu Pro Silva
  - nezáujem zo strany vlastníka
  - nedostali ponuku na prihlásenie sa

Jeden z názorov v dotazníku k Pro Silve

- Myslím si, že lesníkov ani prehovárať netreba, skôr robiť zvlášť **semináre** pre obhospodarovateľov a aktívne navštevovať a reálne v teréne s praktickou ukážkou predviesť počas 2-3 dni od vyznačenia, zrúbania, upratania plochy, prakticky daný úkon ekonomicky vyčísliť a vrátiť sa napr. o rok dva ako to vyzerá. Potom uvidíte čo Vám na to obhospodarovatelia povedia
- Ďalšia šanca je upraviť legislatívu, motivovať štátnou podporou, alebo úľavou na daniach

Zhodnotenie prínosu MPRV SR k vzdelávaniu

- Ako konštatuje záverečná správa strednodobého hodnotenia PRV SR 2007-2013, príspevok vzdelávacích opatrení (kód 111 a 331) na zlepšenie uplatnenia v praxi nebol jednoznačný a konštatuje, že „V súčasnosti MPRV SR do riadenia tohto systému nedostatočne zasahuje".
- Doporučuje „Zameranie školení orientovať špecificky na potreby výrob s vyššou pridanou hodnotou a kvalitou, ktoré posilnia konkurencie schopnosť poľnohospodárstva, spracovania potravín a lesníctva".

Zdroje financovania PBPOL a propagácia myšlienok Pro Silva

- Vlastné – zníženie nákladov v pestovnej činnosti oproti bežnému hospodáreniu
  - zvýšenie speňaženia drevnej hmoty zvýšením % podielu kvalitnejších sortimentov
- Možnosť vyhlásiť objekty Pro Silva za lesy osobitného určenia – § 14 zákona č. 326/2005 Z.z. o lesoch
  f) v zriadených génových základniach lesných drevín
  g) určené na lesnícky výskum a **lesnícku výučbu**,
  možnosť odpustenia dane z nehnuteľnosti
- Eurofondy – návrh PRV pre obdobie 2014 – 2020
- Vzdelávanie a propagácia myšlienok hnutia Pro Silva

- **Akčný plán Národného programu využitia potenciálu dreva Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020**

- Rámcové opatrenie 1.2 – Vytvoriť predpoklady pre pestovanie prírode blízkych lesov (PBP) s bohatou štruktúrou, ako perspektívnej alternatívy k existujúcemu systému lesu vekových tried
- 1.2.1 – Zabezpečiť aplikovaný výskum inovatívnych postupov manažmentu PBP, hodnotenie ich funkčnej účinnosti a ekonomickej efektívnosti
- 1.2.2 – Zapracovať nové metódy manažmentu PBP do pracovných postupov HUL, vrátane technickej podpory
- 1.2.3 - Vytvoriť finančný nástroj na podporu prebudovy lesa vekových tried na trvalo rôznoveký prírode blízky les

- Prijalo sa rozhodnutie, že pri vypracovaní akčného plánu sa navrhnú opatrenia nevyhnutné na splnenie vytýčených cieľov, bez ohľadu na to, či v období jeho realizácie budú k dispozícii potrebné finančné a ľudské zdroje. Na zvýraznenie tejto skutočnosti **sa akčný plán chápe ako indikatívny materiál.**

Napriek snahe výboru PRO Silva pretransformovať idey Akčného plánu do návrhu PRV pre roky 2014 – 2020 sa nepodarilo dosiahnuť žiadny relevantný výsledok

Návrh PRV na roky 2014 – 2020

OPATRENIE 1: PRENOS ZNALOSTÍ A INFORMAČNÉ AKTIVITY
1.1 Podpora odborného vzdelávania a získavania zručností
1.2 Podpora demonštračných aktivít a informačné akcie
OPATRENIE 2: PORADENSKÉ SLUŽBY
2.1 Podpora využívania poradenských služieb
2.2 Podpora vzdelávania poradcov

Návrh – so školením ísť za obhospodarovateľom, vlastníkom (a nie len 1 organizácia navrhovaná v rámci PRV, ale dať možnosť aj ďalším napr. TU Zvolen)

OPATRENIE 8: INVESTÍCIE DO ROZVOJA LESNÝCH OBLASTÍ A ZLEPŠENIE ŽIVOTASCHOPNOSTI LESOV
8.5. Podpora investícií zlepšujúcich odolnosť a environmentálnu hodnotu lesných ekosystémov
Činnosť 1: umelá obnova ochranných lesov a lesov osobitného určenia **podsadbou** lesných porastov.

OPATRENIE 15: Lesnícko – environmentálne a klimatické služby a ochrana lesa
15.1. Platby na lesnícko – environmentálne záväzky
15.2. Podpora na účely ochrany a podpory lesných genetických zdrojov

Na stránke www.lesy.sk v sekcii „Les a jeho funkcie „ v časti „Pro Silva" sú všetky informácie o filozofii a aktivitách voľného združenia lesnícky orientovaných jednotlivcov a organizácií, mysliacich a konajúcich v zmysle zásad prírode blízkeho obhospodarovania lesa. Pracuje na báze dobrovoľnej a aktívnej spolupráce predstaviteľov štátnych a neštátnych lesov a vedeckých inštitúcií.

Prírode blízke obhospodarovanie lesa je

- o zmene v zaužívanom myslení a konaní lesníkov pri hospodárení v lese
- o hľadaní spôsobov, ako pre dosiahnutie svojich zámerov pracovať spolu s prírodou a nie proti nej
- o vytváraní lesa, ktorý svojimi charakteristikami a vonkajším prejavom sa bude blížiť k svojmu predobrazu prírodného lesa

Považujete sa za priaznivca myšlienok Pro Silva?

Viete sa odpútať od klasickej predstavy rúbaňového lesa vekových tried a vidieť prírodný mnohovrstvový les ako cieľ lesníckej činnosti?
Vidíte prírode blízkeho obhospodarovania lesa ako vítanú alternatívu k súčasným postupom?

Cítite potrebu jeho presadzovania do lesníckej prevádzky?

Tak... ste vítaní medzi sympatizantmi hnutia Pro Silva!
Ale... dajte o sebe vedieť! Prihláste sa k svojim názorom a rozšírte okruh sympatizantov hnutia Pro Silva!

Ďakujem za pozornosť